

SZAKTERÜLETENKÉNTI KATEGÓRIÁK

Azonosítás és rendszerezés a 114/2013. (IV. 13.) kormányrendelet 1. számú melléklete szerint.

1. Agrár-és élelmiszergazdaság:

az agrárium szellemi termékei és tárgyi javai – beleértve

az erdészet, halászat, vadászat és állategészségügy területét –, különösen a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, a borászat, továbbá az állat- és növényfajták;

- Őshonos állatok, háziállatok
- Őshonos állatokból előállított termékek
- Állatok (halak, vadak, madarak)
- Állati termékek
- Élelmezési célra alkalmas állati eredetű élelmiszer (pl. méz, madártojás)
- Gasztronómiai hagyomány (pl. főzés, tartósítás)
- Őshonos növények
- Őshonos növényekből előállított termékek
- Növények (élő fák, hagymák, gumók, gyökerek)
- Növényi termékek
- Gasztronómiai hagyomány (főzés, befőzés, tartósítás)
- Növényi eredetű nyersanyag
- Borászat
- Szőlőfajták
- A szürethez kapcsolódó előkészületek, a szürethez, a szőlőfeldolgozáshoz kapcsolódó hagyományok, technológiák, eszközök
- Borok készítése, kezelése
- Különleges összetételű borok készítése (ürmösborok, törkölybor)
- Egyéb szőlőkészítmények (mustszörp, szőlőlekvár)
- Pálinkafőzési alapanyagok
- Italkultúra
- Gyümölcslevek, szörpök készítéséhez kapcsolódó technológiák

2. Egészség és életmód:

A tudományos és népi megelőzés és gyógyászat, természetgyógyászat, szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a gyógyszerek, gyógynövények, gyógyhatású készítmények, gyógyvíz-és fürdőkkultúra;

- Gyógynövények
- Gyógynövényekből előállított termékek (tisztálkodási és tisztító szerek, kozmetikai szerek, gyógyszernek nem minősülő szerek) és ezek készítésének leírása
- Gyógynövények felhasználását leíró receptek

3. Épített környezet:

A környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek;

Épületcsoportok:

1. városrészek
2. terek
3. utcák
4. homlokzatok

Építmények:

5. templomok
6. várak
7. középületek
8. lakóházak
9. hidak

Belsőépítészet:

10. bútorok
11. lakberendezés cikkek
12. művészeti tárgyak
13. gyűjteménydarabok, régiségek

4. Ipari és műszaki megoldások:

Az ipari termelés – beleértve a kézműipart, kézművességet is – szellemi termékei és tárgyi javai, különösen az egyes technológiák, technikák, berendezés-, gép-és műszergyártás, műszaki eszközökkel végzett személy- és áruszállítás;

Gépek és mechanikus berendezések:

14. mezőgazdasági és ipari gépek
15. egyedi helyi megoldások

Villamos árammal működő berendezések, gépek:

16. egyedi helyi megoldások

Hangfelvevő és -lejátszó készülékek:

17. egyedi helyi megoldások

Kép- és hangfelvevő és-lejátszó készülékek

18. egyedi helyi megoldások

Járművek (vízi-, légi-, szállítás céljára szolgáló)

19. hajók, csónakok, egyéb úszószerkezetek
20. repülők
21. autók, teherautók stb.
22. egyedi helyi megoldások

5. Kulturális örökség:

A kulturális örökség szellemi és tárgyi javai, különösen az irodalom, a tudomány, a népművészet és népi kézművesség, néprajz, filmművészet, iparművészet, képzőművészet, táncművészet és zeneművészet; továbbá a védett ingatlan értékei, különösen a nemzeti vagyon körébe tartozó, kiemelkedő értékű műemlékek és régészeti lelőhelyek, nemzeti és történelmi emlékhelyek, világörökségi helyszínek

Nemzeti kultúra:**Irodalom****Tudomány,****Népművészet és népi kézművesség,****Néprajz,****Nemzetiségi- és kisebbségi kultúra****Képzőművészet:****Iparművészet:****Filmművészet:****Színházművészet:****Zeneművészet:****Táncművészet:****Védett ingatlanok:****Emlékhelyek:**

Folklór:

- **A mindennapi élet (a szokások legtágabban értelmezett területe)**

- **Művészeti műfajok:**

- Néptánc
- Népzene
- Népdal
- Népköltészet
- Díszítőművészet

- **Hiedelmek**

- Vallási képzetek rendszerek

- **Tárgyalkotó népművészet:**

- **Népi kézművesség:**

- Bognármunkák, kerék és kocsi
- Bőrművesség
- Csipkekészítő
- Ékszer- gyöngykészítő
- Építmények és köztéri alkotások: épületdísz, kapu, kerítés, játszótér, emlékoszlop, síremlék, nád-, zsúpszalma, faszindely tető
- Faragott és festett bútor
- Faragott fa, csont, szaru
- Fazekasság, cserépkályha, kemencekészítő
- Fémművesség
- Fonható (szálas) anyagok csuhé, szalma, gyékény, vessző, nád stb.
- Halászháló, kötél
- Hímző
- Kádár, pintér
- Kérfestő textíliák
- Késes
- Kovács- és rézműves
- Mézeskalács készítő, mártott gyertyaöntő
- Nemez- és kalapkészítő
- Népi hangszer készítő
- Népi játékkészítő
- Népviseleti babakészítő
- Papucs, bocskor, csizma, cipőkészítő
- Paszomány és kötött gomb
- Szíjgyártó, nyeregkészítő
- Szőnyegszövő, vászonszövő
- Szűcs és szűr készítő
- Viseletkészítő

Emberi és szervezeti értékek

- Civilszervezetek (alapítványok, szövetségek, egyesületek)
- Kisközösségek:
  - Művészeti csoportok, klubok, szakkörök, körök
- A település híres emberei
  - Művészek
  - Tudósok
  - Néprajzkutatók
- Közművelődési intézmények művelődési ház, színház, múzeum, tájház, gyűjtemény, levéltár, galéria, kiállítóhely, mozi stb.)
- Szolgáltatások
- Testvértelepülési kapcsolatok
  - Nemzeti
  - Nemzetközi

6. **Sport:**

A fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgáló, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, különösen a sportolói életművek és csúcsteljesítmények;

- Hagyományos helyi sportrendezvények múltja, jelene
- Helyi sporttörténet
- Helyi sportolói csúcstartók
- Szellemi sportok

7. **Természeti és épített környezet:**

Az ember természetes környezetének tárgyi javai, különösen a fizikai és biológiai képződmények vagy képződménycsoportok, geológiai és geomorfológiai képződmények, természeti tájak, természeti területek, életközösségek és ökológiai rendszerek; továbbá az ember által létrehozott épületek, épület-együttesek, helyszínek vagy egyéb objektumok; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek.

Nem élő, fizikai (földtani, ásványi, vízi,)

Földben rejtőző értékek (ásványi, barlang, termálvíz, ivóvíz, bányakincs, olaj, gáz...)

Földfelszíni fizikai értékek, képződmények (terepalakulatok, hegyek, síkság, láp, tó, ér, patak, folyó, légköri, puszta, délibáb...)

Élő, biológiai

Növényi (védett virágok, növények, növényi társulások...)

Őshonos, betelepített, nemesített, kreált

Kultúránkban nemesített.

Állati (védett állatok, fajok...) Csak nálunk élő, nálunk speciális mutációban, variánsban élő.

Őshonos állataink, betelepített, kialakított fajok, fajták

Kitenyészített jellegzetes, értékes fajták (Emberi beavatkozással.)

Közös, komplex társulások: Természeti, növényi, állati és emberi alkotások kiemelkedő együttese. Nemzeti parkok, nemesített fajták...

8. **Turizmus és vendéglátás:**

a turizmus és a vendéglátás szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a turisztikai attrakciók, szolgáltatások, a vendéglátó-ipari termékek, valamint a vendéglátás körébe tartozó étel- és italkészítési eljárások.

- Helyi szokások, sajátosságok a vendéglátásban.
- Helyi receptek, készítési eljárások az étel- és italkészítésben.
- Helyi ünnepek, falunapok
- Fesztiválok
- Családi ünnepek